

STATISZTIKAI MÓDSZERTANI FÜZETEK, 49

**A KÜLKERESKEDELMI TERMÉKFORGALMI ÁRSTATISZTIKA
MÓDSZERTANA**

BUDAPEST, 2007

© Központi Statisztikai Hivatal

Készült a Központi Statisztikai
Hivatal

Árstatistikai főosztályán

ISSN 0231–0554
ISBN 978 963 235 104 9 (internetes)

Főosztályvezető:
Süveges Éva

Készítették:

Baghy Eleonóra
Endrődi Ferencné

KSH Információs szolgálat
1024 Budapest, Fényes Elek u. 14–18.
Levelezési cím: 1525 Budapest Pf. 51.; Fax: 345-6788
E-mail: informacioszolgalat@ksh.hu
Telefon: 345–6570 (rendelés)
345–6283, 345–6713 (értékesítés)
345–6789 (információ)

Internet: [http:// www.ksh.hu](http://www.ksh.hu)

TARTALOM

Bevezetés	5
I. NEMZETKÖZI AJÁNLTÁSOK	6
1. Nemzetközi gyakorlat	6
2. A fejlesztés iránya	6
II. AZ ÁRSTATISZTIKA MÓDSZERTANI ALAPJAI	8
1. Jogszabályi háttér	8
2. Módszertani alapok	9
3. A módszertan értékelése	9
III. RÉSZLETES MÓDSZERTAN	11
1. A sokaság	11
2. Az árstatisztika megfigyelés köre	12
3. Az árindex jellege, adatforrások	12
4. Adat-előkészítés az egységérték alapú számításhoz	13
4.1. Mintavétel	13
4.2. Egységértékek képzése	13
4.3. Az adatok ellenőrzése	14
5. Adatgyűjtés, adat-előkészítés a vállalati ármegfigyelésen alapuló számításhoz	14
5.1. Az ármegfigyelés módszere	14
5.1.1. A reprezentáns termék	14
5.1.2. A megfigyelt ár tartalma	15
5.2. A minta kiválasztása	15
5.2.1. A mintavétel módszere	16
5.2.2. Rétegzés	16
5.2.3. A termékcsoportok és partnerországok kiválasztása	17
5.2.4. Az adatszolgáltatók kiválasztása	17
5.2.5. A reprezentánsok kiválasztása	18
5.2.6. A minőségi változások kezelése	18
5.2.7. A minta évközi karbantartása	19
5.2.8. A kérdőív	19
5.3. Az adatok ellenőrzése	20
6. Indexszámítás	20
6.1. Általános elvek	20
6.1.1. Bázisválasztás	21
6.1.2. Indexformula kiválasztása	21
6.1.3. Súlyozás, teljeskörűsítés	22
6.2. Előző évi bázisú havi indexsorok képzése	23
6.2.1. A számítás kiinduló adatai	23
6.2.2. A legkisebb rétegek havi bázisindexeinek képzése	24
6.2.3. A magasabb aggregátumok havi bázisindexeinek képzése	26
6.3. Indexek képzése különböző időviszonyokra	26
6.3.1. Előző év azonos időszakának bázisán számított indexek	26
6.3.2. Havi láncindexek képzése	27
7. Tájékoztatás	27
7.1. A tájékoztatás rendje	27
7.2. Revíziós politika	28

7.3.	Adatvédelem	28
7.4.	Adatbázisok	28
Függelék		30
	Kérdőív	
	Kitöltési utasítás	
	A SITC-nómenklatúra alapján képzett árufőcsoportok, árucsoportok és árufejzetek	
	Lefedettségi mutatók	
	Felhasznált irodalom	
	A KSH módszertani kiadványsorozataiban eddig megjelent kötetek	

Bevezetés

A Központi Statisztikai Hivatal a külkereskedelmi termékforgalom árszintváltozásának mérését szolgáló árindexek számítását, és rendszeres publikálását 1958-ban kezdte meg. 1990-ig az árindexek alapvetően vállalati adatgyűjtésből származó árinformációk alapján készültek – ekkor még a külkereskedelmi tevékenységet folytató vállalatok száma csak néhány száz volt. A külkereskedelem liberalizálásával azonban ugrásszerűen megnőtt az exportőrök, importőrök száma. Többek között adatszolgáltatási problémák miatt 1991-ben a KSH áttért a forgalomstatisztikai adatokból történő egységértékindex-számításra, amihez az akkor bevezetett VÁM'91, majd ezt követően az Egységes Vámokmány adatainak feldolgozása jó alapot biztosított. Ezt követően elkezdődött a vállalati adatszolgáltatáson alapuló külkereskedelmiár-statisztika újrászervezése is. Az egységérték alapú árindex számításaiba az indexek minőségének javítása céljából a magasabb feldolgozottsági fokkal rendelkező termékeknek egy szűk körére vonatkozóan – mivel ezek árszintváltozása a vámstatisztikai adatok alapján nehezen becsülhető – vállalati adatgyűjtésből származó adatok kerültek beépítésre. Ez, az indexminőség javítására irányuló folyamatosan megvalósított többféle fejlesztés ellenére is alapvetően átlagáron alapuló számítási rendszer 2002 végéig működött.

2003-tól az EU harmonizációs fejlesztési munkák keretében a KSH áttért a jellemzően tényleges piaci árak megfigyelésén alapuló árindexek számítására. Az új módszertan szerint számított árindex másfajta árváltozási mértéket mutat, mint a korábbi. A 2002-ben elvégzett párhuzamos vizsgálatok mintegy másfél százalékos eltérést jeleztek a két index között. A vizsgálatok azt mutatták, hogy az eltérést a megfigyelési módszer különbsége magyarázza. Az új indexek ugyanis – szemben az egységértékindexekkel – a forgalom összetétele és a termékhez kapcsolódó szolgáltatások változásának hatását kiszűrik, és ezáltal azokat a statisztika a természetes mennyiségi változásokkal együtt volumenváltozásként kezeli.

A KSH az árindexeket minden szükséges felhasználási területen, konjunktúramutatóként, a termékforgalom volumenváltozásainak becsléséhez, valamint a GDP változatlan áras külkereskedelmi adatainak kiszámításához alkalmazza.

I. NEMZETKÖZI AJÁNLÁSOK

1. Nemzetközi gyakorlat

Az **Európai Unió tagországaiban** a külkereskedelmi termékforgalmi árstatistika gyakorlata nem egységes.

Az országok többsége, mint pl. Ausztria, Belgium, Szlovákia, vagy Dánia a viszonylag egyszerű, alacsony költségvonzatú egységérték (*unit value*) alapú indexszámítási rendszert alkalmazza. E módszer nem igényel külön adatgyűjtést, a számításokhoz a termékforgalmi adatgyűjtésből származó mennyiségi és értékadatokat használják fel.

Németországban, Svédországban, Angliában, vagy Hollandiában reprezentatív ármegfigyelést végeznek. A német reprezentatív árstatistika tranzakciós árak megfigyelésén alapul. Az indexek fő felhasználási területe a rövid távú konjunktúramérés és a nemzeti számlák összeállítása. Ezzel párhuzamosan – az árindexektől eltérő termékcsoportosítási rendszerben – egységértékindexek is kiszámításra kerülnek, melyek fő felhasználási területe az export-import-forgalom volumenváltozásának mérése.

Az **EUROSTAT** – az egyes országok eltérő számítási gyakorlata miatt fennálló összehasonlítási problémák feloldása érdekében – **maga is számít az Európai Unió egészére, valamint a tagországokra egységérték- és volumenindexeket.** Az indexek az Eurostat-honlapján (<http://epp.eurostat.ec.europa.eu>) a külkereskedelmi termékforgalmi adatok között található. A számítás egységes módszer szerint történik, alapját az országok által havi rendszerességgel szolgáltatott, a termékforgalmi adatgyűjtésből származó elemi szintű mennyiségi és értékadatok képezik. Ez a számítás független a nemzeti statisztikai hivatalokban készített árindexektől, és nem helyettesíti azokat.

Svájcban a vámstatisztikai adatokat használják fel árstatisztikai célokra. Az **Egyesült Államokban** ezzel szemben vállalati adatgyűjtésből származó árinformációk alapján számított árindexeket készítenek és publikálnak havi rendszerességgel. Az indexek Laspeyres-formula szerint készülnek.

2. A fejlesztés iránya

A sok országban alkalmazott egységértékindex-számítás előnyei a viszonylag egyszerű számítás, alacsony költségek nem elhanyagolhatók. Közismertek azonban a korlátai is: a mai külkereskedelmi termékszerkezet mellett egységértékindexekkel nyert volumenindexek már nem tükrözik hűen a volumen változását. A fejlesztés mellett szól az is, hogy az Európai Unióban a tagállamok közötti kereskedelmi forgalom számbavételére bevezetett statisztikai rendszer (Intrastat) nem nyújt megfelelő alapot jó minőségű egységértékindexek számításához. E területen a fejlesztés nem az árstatisztikai céloknak való jobb megfelelésre, hanem az egyszerűsítésre, a termékforgalmi adatgyűjtés költségeinek, valamint az adatszolgáltatók terheinek csökkentésére irányul.

Az **Európai Unióban** a fejlesztés fő iránya a realisabb árszintalakulást mérő módszerek kidolgozása, s a tagországokban – az egységérték alapú számítás kiváltása, illetve azzal párhuzamosan – a tranzakciós árakon alapuló árindexszámítás kialakítása, bevezetése.

Az Európai Unióban mind a befizetési, mind az elosztási rendszerben jelentős szerepet játszik a GDP nagysága. Ezért az EU nagy súlyt helyez a GDP becslésének szakszerűségére, ellenőrizhetőségére, amit többek között a deflátorindexek képzésének módszertani harmoni-

zációja útján kíván elérni. Ennek érdekében 2001-ben elkészült a „**Nemzeti számlák ár- és volumenmérése**” című **kézikönyv**, a GDP-számításokat érintő, a változatlan áras számításokra vonatkozó uniós követelményrendszer, amely a deflátorindexek valóságos tranzakciós árak megfigyelésén alapuló számítását szorgalmazza.

2003-ban a **Nemzetközi Valutaalap** (IMF) vezetésével és egyéb nemzetközi szervezetek közreműködésével (ILO, OECD, UNECE, Világbank) kezdődtek meg az **Export-importár-index kézikönyv** összeállításának munkálatai. 2006-ban készült el a kézikönyv első változata, melynek véglegesítését és megjelenését 2007 októberére tervezik. A kézikönyv módszertani és gyakorlati számítási ajánlásokat fogalmaz meg a nemzeti statisztikai hivatalok számára. Elsődleges célja összegyűjteni és rendszerezni a külkereskedelmiár-index kialakításánál, illetve továbbfejlesztésénél felmerülő módszertani problémákat, megoldási javaslatokat kínálni, valamint segíteni a felhasználókat az eredmények értelmezésében.

II. AZ ÁRSTATISZTIKA MÓDSZERTANI ALAPJAI

1. Jogszabályi háttér

Az EU-jogszabályok mindaddig az általános értelemben vett, konjunktúramutatóként, valamint a külkereskedelmi termékgazdasági deflátoraként használt árindexszel kapcsolatos regulációt nem tartalmazzak.

A nemzeti számláknál használt deflátorárindexekkel — köztük a külkereskedelmi termékgazdasági-indexszel — szemben támasztott követelményeket az **Európai Unió** változatlan áras GDP-számításokról szóló **98/715. sz. rendelete**, illetve a **2002/990. számú EK-tanácsi rendelet** fogalmazza meg. A 98/715. számú rendelethez kapcsolódik az Eurostat 2001-ben megjelent módszertani kézikönyve.

Magyarországon a statisztikai célú adatgyűjtéseket az 1993. évi Statisztikáról szóló XLVI. Törvény szabályozza. A törvény 11–14.§-a alapján évente elfogadásra kerül **az Országos Statisztikai Adatgyűjtési Program (OSAP)**, mely tartalmazza a következő évre vonatkozóan a kötelező adatgyűjtéseket, a statisztikai célú adatátvételeket, valamint tájékoztatót az önkéntes adatgyűjtésekről.

A külkereskedelmi termékgazdasági-index számításához kapcsolódó adatgyűjtés kötelező adatgyűjtés, az OSAP-ban 1005 számon **„Reprezentatív külkereskedelmiár-statisztika”** címmel szerepel.

Az árindex számításához felhasználásra kerülnek a magyar külkereskedelmi termékgazdasági statisztika adatai is. A termékgazdasági statisztikát a KSH készíti, a kapcsolódó adatgyűjtéseket az OSAP az alábbiak szerint tartalmazza:

1. Az Unión kívüli országokkal folytatott kereskedelemről az adatgyűjtést a Vám- és Pénzügyőrség végzi. A vámeljárási keretében gyűjtött adatok az OSAP

- **1475: egységes vámokmány, export** és a
- **1476: egységes vámokmány, import**

c. adatgyűjtései alapján állnak rendelkezésre a külkereskedelmi termékgazdasági statisztika készítéséhez (**Extrastat**). Az Extrastat-adatok előállítását az 1172/95/EK-tanácsi rendelet, illetve az 1917/2000/EK bizottsági rendelet szabályozza.

2. 2004. május 1-jétől – Magyarország európai uniós csatlakozását követően – az Európai Unió tagállamaival lebonyolított kereskedelemre vonatkozó adatok a forgalmazó vállalatoktól kérdőíven kerülnek begyűjtésre (**Intrastat**), az OSAP

- **2010: intrastat-kiszállítás,**
- **2011: intrastat-kiszállítás, egyszerűsített,**
- **2012: intrastat-beérkezés** és a
- **2013: intrastat-beérkezés, egyszerűsített**

c. adatgyűjtései alapján. Az intrastat-adatgyűjtést a 638/2004/EGK-tanácsi rendelet és a 1982/2004/EK-bizottsági rendelet szabályozza.

2. Módszertani alapok

A **külkereskedelmi termékforgalmi árstatisztika tárgya** Magyarország külkereskedelmi termékforgalmában szereplő termékek árszintváltozásának becslése. A cél olyan árindexek számítása, amelyek a reális árváltozást fejezik ki, nemcsak a termék- és országösszetétel változásának, hanem a termékhez kapcsolódó szolgáltatások változásának hatását is kiszűrik, és ezáltal azokat a természetes mennyiségi változások hatásával együtt volumenváltozásként kezelik.

Az **árindex** mintavételes eljárással készül, típusát tekintve ún. **hibrid** (vegyes) árindex. A forgalomnak egy szűkebb területére, ahol a termékcsoportok többsége az összetételt tekintve kellő stabilitást mutat, az árszintváltozás mérése az Extrastat- és az Intrastat-adatgyűjtés adataiból készülő **egységértékindexeken** alapul. A forgalom döntő többségét alkotó, magasabb feldolgozottsági fokú, a forgalom összetételét tekintve folyamatosan változó termékeket tartalmazó csoportok körében a becslés **reprezentáns termékek** vállalati adatgyűjtésből nyert **tranzakciós árainak** felhasználásával történik.

A **mintavétel** általános elve a **rétegzett, koncentrált kiválasztás**. A rétegzéshez relációs és termékszempontok kerülnek felhasználásra. Az egységérték alapú számításba bevonandó, illetve a konkrét termékekkel reprezentálásra kerülő termékcsoportok (rétegek) kijelölése, valamint utóbbiakból az adatszolgáltatók kiválasztása a külkereskedelmi termékforgalom előző évi adatai alapján történik. A reprezentáns termékek az adatszolgáltatókkal történő konkrét egyeztetést követően kerülnek kijelölésre.

A forgalom összetételét folyamatos változás jellemzi: az új termékek és piacok megjelenése következtében újabb és újabb termékváltozatok, termékek kerülnek be a forgalomba, és ezzel párhuzamosan elavult termékek forgalmazása szűnik meg. Az árstatisztika a forgalmazott termékek minőségében bekövetkezett változások követésére, értékelésére, a **minőségi változások kezelésére** alkalmas módszerek közül az átlapolás, az opcióárazás és a szakértői becslés módszerét alkalmazza (ld. 5.2.6. fejezet).

Az **árindexek kiszámítása**, és ennek megfelelően az árak gyűjtése, valamint az egységértékek képzése **havi gyakoriságú**. Az árindexek elsődlegesen az ENSZ külkereskedelmi nomenklatúrájának aktuális változata szerint – 2007-től a SITC(Rev.4.) – árucsoportokra, valamint az ezekből képzett áru főcsoportokra készülnek országcsoportok szerinti bontásban. A számítás első lépésében **előző évi bázisú** havi indexek kerülnek kiszámításra a geometriai átlagolású **Fisher-formula** szerint, vagyis a bázisidőszaki (Laspeyres-) és a tárgyidőszaki (Paasche-) súlyozású indexek átlagaként. A különböző időviszonyokra vonatkozó árindexek előállítására a bázisindex-sorok láncolásával történik.

Az indexeket a külkereskedelmi termékforgalom értékadataival átlagoljuk (súlyozzuk). A Laspeyres-típusú indexek súlyozásához az előző évi éves, a Paasche-típusúakéhoz a tárgyhavi adatok kerülnek felhasználásra. A teljeskörűsítés, a számításban nem szereplő tételek (alacsonyabb szintű aggregátumok) árszínvonal-változásának becslése a csoportátlag alapján történik.

3. A módszertan értékelése

A „Nemzeti számlák ár- és volumenmérése” című Eurostat-kézikönyv a nemzeti számlák összeállításánál **deflálásra használt árindexek számítási módszereit** csoportosítja **ajánlott, megfelelő**, illetve **nem ajánlott** módszerekre.

A külkereskedelmi termékforgalmi árindexekkel kapcsolatban kézikönyv a **tranzakciós árak** megfigyelését preferálja és tekinti **ajánlott** módszernek. Az **egységértékindex** használatát **megfelelő** módszernek minősíti olyan esetekben, ha a megfigyelt termékcsoport forgalma összetétel szempontjából stabilitást mutat.

A minőségi változások kezelésére **ajánlott** módszerként nevesíti a kézikönyv a hedonikus becslési módszert, az opcióárazást, az átlapolást és az újramintázást, amennyiben a becslés elvégzéséhez szükséges információk megfelelő minőségben állnak rendelkezésre. Ugyanezeknek a módszereknek azonban **megfelelő** a minősítésük, ha a becslés körülményei nem mindig megfelelőek, azaz esetenként nem áll rendelkezésre a szükséges mennyiségű vagy minőségű információ. Megfelelő módszernek tekinti a kézikönyv a szakértői becslést és a költség alapú becslést is.

A magyar külkereskedelmi termékforgalmi árindex módszertana az Európai Uniónak a nemzeti számlák összeállításánál használt deflátorindexekre vonatkozó minősítési szempontjai szerint ajánlott és megfelelő módszerekre épül, így összességében **megfelelő** módszernek minősül.

III. RÉSZLETES MÓDSZERTAN

1. A sokaság

A **sokaság**, amelynek áralakulását az árindexekkel jellemezzük, az ország külkereskedelmi termékforgalmába tartozó termékek köre.

A külkereskedelmi statisztika **terméknek** a mozgatható javakat, vagyis az egyik földrajzi területről a másikra szállítható árukat tekinti, és e fogalmi elhatárolás alapján különíti el a termékfogalmat a szolgáltatások külkereskedelmétől.

A sokaságra, azaz az ország külkereskedelmi termékforgalmára vonatkozó adatok a **magyar külkereskedelmi termékforgalmi statisztika** keretében készülnek. A külkereskedelmi termékforgalmi statisztika általános értelemben a Magyarország területére belépő, illetve onnan kilépő termékeket figyeli meg, amelyek ezáltal az ország anyagi erőforrásait növelik, illetve csökkentik. A **számbavétel** a **special trade számbavételi rendszer** szerint történik. Ennek értelmében a vámraktárakon keresztül lebonyolított forgalom nem része a külkereskedelemnek. Kivételt képez ez alól az aktív, passzív, illetve a vámfelügyelet mellett végzett feldolgozás. A **megfigyelés körébe** a tulajdonosváltással járó, és pénzügyileg ellentételezett, végleges vétel és eladási ügyletek tartoznak, az előbbieken említett feldolgozások és bizonyos ellentételezés nélküli ügyletek (pl. segélyegyezmény).

A külkereskedelmi termékforgalmi statisztika az uniós forgalomra vonatkozóan vállalatoktól kérdőíven begyűjtött adatokon (**Intrastat**), míg az Unión kívüli forgalom tekintetében a Vám- és Pénzügyőrség vám eljárás keretében vámokmányokon begyűjtött adatain (**Extrastat**) alapul.

A külkereskedelmi termékforgalom megfelelően aggregált adatait az árstatisztika is felhasználja (mintavétel, egységértékek és súlyok képzése). A termékforgalmi statisztika árstatisztikai szempontból **fontosabb fogalmainak, osztályozásainak tartalma:**

Statisztikai érték. A külkereskedelem-statisztika az **ügyletek értékét határparitáson** (a behozatalt CIF-, a kivitelte FOB-típusú paritáson), **forintban figyeli meg**. A CIF- (*cost insurance and freight*) érték az áru piaci értéke az importáló ország határán, beleértve az árunak az országhatárig történő szállításával kapcsolatos költséget és a szállítás alatti biztosítást. A FOB- (*free on board*) érték az áru piaci értéke az exportáló ország határán, beleértve az árunak az országhatárig történő szállításával és biztosításával kapcsolatos költséget.

A más valutában kötött ügyletek értékének **forintra való átszámítása** közösségi forgalom esetén az áru beérkezésének, illetve kiszállításának, vagy a szerződés teljesítésének napján érvényes, az adatszolgáltató számviteli politikájában meghatározott bank által meghirdetett árfolyam alapján, míg közösségen kívüli forgalom esetén az áru vámkezelésénél alkalmazott devizaárfolyamon történik.

Mennyiség. A külkereskedelem-statisztika a terméket általában nettó tömegben, kilogramm szabvány egységben vesz számba. Azon termékek körében, ahol a termék mennyisége jobban jellemezhető más, természetes mértékegységgel (pl. liter, darab, négyzetméter) a Kombinált Nomenklatúra előírásának megfelelően – kiegészítő adatként – az is feltüntetésre kerül. Az Intrastat-előírások mintegy 500 termék esetében csak a természetes mértékegység feltüntetését kérik, eltekintenek a nettó tömeg megadásától.

Partnerországok. Behozatali forgalom esetében a **feladó ország**, kiviteli forgalom esetében a **rendeltetési ország** kerül megfigyelésre. A feladó ország az az ország, melyből az árut kiszállították, feltéve, hogy azt követően nem történik kereskedelmi vagy más művelet az

áruval. Kivételt jelent ez alól a szállítás, és az ahhoz kapcsolódó esetleges tevékenységek. A rendeltetési ország a kivétel időpontjában ismert célország, függetlenül attól, hogy a közvetlen export ténylegesen melyik országba történik.

Termékosztályozás. Termékosztályozásra a magyar külkereskedelem-statisztika megfigyelési rendszere az Európai Unió területén alkalmazott **Kombinált nómenklatúrát** (KN) használja. Más nómenklatúrák, pl. az ENSZ **Egységes Nemzetközi Kereskedelmi Termékjegyzék** (SITC), vagy a TEÁOR szerinti termékcsoportosítás fordító szótárak felhasználásával történik.

Ügylettípusok. A külkereskedelmi tranzakciók ügylettípusokba történő besorolásánál két szempont figyelembe vételére kerül sor: történt-e tulajdonosváltás, illetve történt-e pénzügyi ellentételezés. Az ügylettípus alapján a **teljes termékforgalom** belül elkülöníthető az **általános termékforgalom** és az árstatisztikai megfigyelésre nem alkalmas **sajátos ügyletek** (ld. 2. pont) forgalma.

Adatforrások. Az EU-n kívüli forgalmat (Extrastat) illetően a termékforgalmi statisztikai adatok teljes vámnyilvántartásból származnak. Az uniós forgalmi adatok (Intrastat) több mint 98%-a származik adatgyűjtésből, a hiányzó adatok pótlása becsléssel történik. A statisztikában a vállalati adatforrásból származó adatok és az Intrastat-adatgyűjtést kiegészítő becsléssel adatok elkülöníthetők.

A termékforgalmi statisztika részletes módszertanát a KSH Statisztikai módszertani füzetek c. sorozatában 2005-ben megjelent „**A magyar külkereskedelmi termékforgalmi statisztika módszertana**” c. kiadvány tartalmazza.

2. Az árstatisztika megfigyelés köre

A külkereskedelmi termékforgalmi árstatisztika **megfigyelési körébe** a külkereskedelmi termékforgalom termékei tartoznak az összehasonlítható idősorok létrehozására alkalmatlan termékek, valamint a közvetlen formában ármegfigyelésre nem alkalmas ügyletek keretében behozott, illetve kivitt termékek kivételével.

- Összehasonlító idősorok létrehozására alkalmatlanok a nagy értékű, egyedi termékek, pl. a képzőművészeti alkotások, régiségek, hajók, repülőgépek, amelyek egyediségük miatt a forgalomban nem ismétlődnek.
- Közvetlen formában ármegfigyelésre nem alkalmasak az olyan sajátos tartalmú ügyletek, mint pl. a bér munka, a javítás, a pénzügyi lízing, a tárgyi apport stb., illetve a segélyegyezmény, vagy államadósság keretében történő szállítások.

3. Az árindex jellege, adatforrások

A külkereskedelmi termékforgalmi árindex ún. **hibrid árindex**, adatforrás szempontjából a számítás két pilléren áll:

1. A forgalom értékének mintegy 11–13%-át képviselő mezőgazdasági és élelmiszer-ipari termékek, nyersanyagok, energiahordozók (a SITC-nómenklatúra 0–4 árucsoportja) esetében az árszint változása egységértékindexekkel jól közelíthető. Ezen áruk körében a becsléshez felhasznált adatok forrása a termékforgalmi statisztika, a számítás a mennyiségi és az értékadatokból számított **egységértékeken** alapul.
2. A forgalom összetétele szempontjából heterogén termékek – a feldolgozott termékek és a gépek, szállítóeszközök (a SITC-nómenklatúra 5–9 árucsoportja) – részaránya a

külkereskedelemben mintegy 87–89%. E sokféle minőségben előforduló, gyakran cserélődő termékek árszintváltozásának mérése reprezentatív módon, **vállalati adatgyűjtésből** nyert árak felhasználásával történik.

Az árindexszámításhoz szükséges kiinduló adatok biztosítása, (egységértékek és egységárak) – a kétféle adatforrásnak megfelelően – eltérő módszerrel történik. Ezért a következőkben külön pontban kerül bemutatásra az egységértékek képzésével kapcsolatos adatátvétel, adat-előkészítés, valamint az egységárakkal kapcsolatos adatgyűjtés és adat-előkészítés módszertana.

Az egységértékek képzéséhez felhasznált adatok a külkereskedelmi termékforgalmi adatgyűjtés adataiból állnak rendelkezésre. A teljes termékforgalmat lefedő adatkörből az ún. **általános termékforgalom árstatisztika megfigyelési körének megfelelő** adatai kerülnek felhasználásra, az Intrastat-adatgyűjtést kiegészítő becsült forgalmi tételek kivételével.

A forgalmat lebonyolító vállalkozásokra vonatkozó információk nélkül átvett adatok a forgalom iránya (export, import), a Kombinált Nomenklátúra 8 számjegyének (KN8) megfelelő termékcsoportok és partnerországok (kivételben a rendeltetési, behozatalban a feladó ország) szerint összesített mennyiségi és határparitásos értékadatok.

4. Adat-előkészítés az egységérték alapú számításhoz

4.1. Mintavétel

Az egységértékek alapján történő számításokhoz a mintába bevonandó, élelmiszerek, nyersanyagokat és energiahordozókat tartalmazó termékcsoportok kijelölése **évente egyszer, az előző év rétegzett forgalmi adatai alapján, koncentrált kiválasztással** történik. Rétegzési szempont a forgalom iránya (export/import) és a SITC-nomenklátúra 3 számjegyének megfelelő részletezettségű termékcsoportok. Ezáltal a forgalom mintegy 60 csoportra oszlik. Az azonos rétegbe tartozó, hasonló termékeket tartalmazó KN8-termékcsoportok közül a nagyobb forgalmú csoportok kerülnek kiválasztásra. Nem szerepelnek a mintában azok a KN8-termékcsoportok, melyeknek előző évi forgalma nem érte el az 50 millió forintot. E termékcsoportok áralakulása ugyanis – a forgalmi értékkel történő súlyozás következtében – nem befolyásolja a magasabb aggregátumú indexek alakulását, egyúttal pedig jelentősen csökkenti a feldolgozás tételszámát és munkaigényét.

A mintába bevont KN8-termékcsoportok átlagárának alakulása minden olyan partnerországra vonatkozóan megfigyelésre kerül, amellyel a bázisévben és a tárgy hónapban egyaránt volt forgalom.

Egységértékek képzése

Az egységérték általános megfogalmazásban a megfelelő időszaki forgalom határparitásos forint-értékadatainak és a – nettó súllyal kifejezett, vagy természetes mértékegységben megfigyelt – mennyiségi adatoknak a hányadosa. A számításához a megfelelő időszak érték és mennyiségi adatainak aggregálási szempontjai a forgalom iránya, a KN8-termékcsoportok és a partnerországok.

Az éves feldolgozáshoz kétféle időszakra vonatkozóan készülnek egységértékek:

- a **bázisévi egységértékek** évente egyszer kerülnek kiszámításra az előző év forgalmi adatai alapján a mintába bevont termékcsoportokra;

- a **havi egységértékek** a tárgyév hónapjainak forgalma alapján havonta készülnek a forgalomban előforduló minden termékcsoportha

4.3. Az adatok ellenőrzése

A nemzetközi és a hazai gyakorlat alapján az adatok ellenőrzése két szempont, az adatok **érvényessége** (rovatok kitöltöttsége, használt kódok érvényessége stb.), illetve az adatok **hihetősége** alapján történik.

Az egységértékek számításához felhasznált adatok **érvényességi ellenőrzése** elemi szinten, a termékforgalmi statisztikai adatgyűjtés keretében történik.

A havi egységértékek **hihetőségi ellenőrzéséhez** kiszámításra kerülnek – a megfelelő havi egységértékeknek a bázisévi egységértékekhez való hasonlításával – az előző évi árszinthez képest bekövetkezett árváltozást kifejező havi bázisindexek is.

Az ellenőrzés behozatalra és kivitelre külön-külön, az alábbi vizsgálatokon alapul:

1. Az azonos, vagy közel azonos tartalmú termékcsoportha számított egységértékek hasonlóságának vizsgálata az ugyanazon termékcsoportha különböző országokra vonatkozó egységértékeinek összehasonlításával, figyelembe véve az országok országcsoportha szerinti besorolását is.
2. Az árváltozás szempontjából hasonló, vagy közel hasonló termékcsoportha bázisindexeinek összehasonlítása.
3. Tőzsdei cikkek esetében az árváltozás mértékének ellenőrzése külső információk, a tőzsdei jegyzésárak, indexek alapján.

A hihetőségi ellenőrzés során kiszűrt, a környezetbe nem illeszkedő, el nem fogadhatónak minősült tételek az indexszámításhoz nem kerülnek felhasználásra.

5. Adatgyűjtés, adat-előkészítés a vállalati ármegfigyelésen alapuló számításhoz

5.1. Az ármegfigyelés módszere

A **vállalati adatgyűjtéssel** lefedett termékkörben a számítás – a mintavétel során adatszolgáltatásra kijelölt gazdasági szervezetek forgalmából kiválasztott – **reprezentáns termékek** havi tranzakciós árainak megfigyelésén alapul.

5.1.1. A reprezentáns termék

A reprezentáns termék általános meghatározás szerint, az adatszolgáltatásba bevont gazdasági szervezeteknél az ármegfigyelésre kijelölt, műszaki paraméterekkel és az értékesítés feltételeivel meghatározott konkrét termék vagy szolgáltatás.

A reprezentáns termékek specifikálása az alábbi paraméterek szerint történik:

- az **adatszolgáltató azonosítója**: a gazdasági szervezet törzsszáma (adószám első 8 számjegye);
- a **forgalom iránya**: kivitel, vagy behozatal;
- a **termékcsoportha kódja**: a Kombinált Nomenklátúra 8 számjegye;
- **egyedi sorszám**: a termékcsoportha kódján belüli sorszám (KSH adja);

- a **partnerország**: behozatali forgalom esetében a feladó ország, kiviteli forgalom esetében a rendeltetési ország;
- az **árat befolyásoló minőségi jellemzők** a reprezentánst pontosan azonosító műszaki paraméterek közül kerülnek kiválasztásra, árufajtánként eltérőek lehetnek, mint pl. méret, teljesítmény stb.;
- az **árat befolyásoló** lényeges **ügyleti feltételek**: a fizetési feltételek, a szállítási feltételek;
- a szerződésben szereplő **devizanem**;
- a **mértékegység** az a természetes egység, amire az ár vonatkozik.

5.1.2. A megfigyelt ár tartalma

A megfigyelt ár a reprezentáns termék **egységnyi mennyiségére** vonatkozó **határparitásra számított, forintban kifejezett hónap közepi tranzakciós ár**.

A **tranzakciós ár** az adatszolgáltató által az adott hónapban a reprezentáns termék speci-fikációjának megfelelő feltételek szerint lebonyolított ügyletek (tranzakciók) közül egyetlen, kiválasztott napon lebonyolított ügyletre vonatkozó ár.

A **tranzakció időpontja** az EU-n kívüli országokkal kapcsolatos tranzakció esetén a vámkezelés dátuma, az EU tagországaival lebonyolított forgalomban a beérkezés, illetve a kiszállítás kelte a fuvarokmány alapján.

A **tranzakció időpontjának kiválasztása**: amennyiben a megadott feltételeknek az adott hónapban több tranzakció is megfelel, a tranzakciók közül a **hónap 15. napjára**, vagy ennek hiányában az ehhez legközelebbi napra eső tranzakcióhoz kapcsolódó ár megadása szükséges.

Határparitásra számítás. A határparitáson történő számbavétel a megfigyelt árak egyik tartalmi követelménye: az összehasonlíthatóságot a határparitáson történő számbavétel teszi lehetővé. A határparitáson történő számbavételi módszer a termék átadási, illetve átvételi helyének egységesen a magyar határt tekinti, és ezzel biztosítja, hogy a fuvar- és egyéb költségek szempontjából minden ügylet azonos tartalmú legyen. Ennek megfelelően a reprezentánsok határparitáson számított árába mind exportban, mind importban a magyar határig felmerülő fuvar- és egyéb költségek is beletartoznak.

A **forintár kiszámítása.** Az adatszolgáltatók egész számra kerekített forintárat jelentenek. A devizaár forintra történő átszámítása az Európai Unión kívüli országok esetében a vámkezelés során alkalmazott árfolyamon, az Európai uniós forgalomban import esetében a beérkezés, export esetében a kiszállítás napján érvényes banki árfolyamon történik. (ld. Statisztikai érték; Részletes módszertan 1. fejezet)

5.2. A minta kiválasztása

A minta kiválasztása az előző évi külkereskedelmi termékgorgalom adataiból kialakított **mintavételi keret** alapján történik. A mintavételi keret képzéséhez felhasznált adataok a külkereskedelmi termékgorgalmi adatgyűjtés (Extrastat és Intrastat) adataiból állnak rendelkezésre. A mintavételi keret az ún. **általános termékgorgalom árstatisztika megfigyelési körének megfelelő** adatait tartalmazza, az Intrastat-adatgyűjtést kiegészítő becsült gorgalmi tételek kivételével.

A mintaválasztáshoz használt adatok a forgalom iránya (export, import), a Kombinált Nomenklatúra 8 számjegyének (KN 8) megfelelő termékcsoportok és partnerországok (kivitelben a rendeltetési, behozatalban a feladó ország), valamint a forgalmat lebonyolító vállalkozások szerint összevont határparitások értékei.

A következő évi minta kiválasztására – a Statisztikai törvény OSAP-ra vonatkozó rendelkezéseivel összhangban – az előző év negyedik negyedében kerül sor. Az éves mintaválasztás az aktuális minta felülvizsgálatát jelenti: az aktuális mintában szereplő rétegeknek és vállalatoknak a mintaválasztás időpontjában rendelkezésre álló forgalmi adatokkal történő összevetéséből és a szükséges korrekcióknak – a mintavétel módszerének megfelelő elvek szerinti – végrehajtásából áll. Ebben az időszakban kerül sor új forgalmi rétegek, új vállalatok és reprezentánsok kijelölésére.

Mivel a Statisztikai törvény az adatszolgáltatóknak a várható feladatokról való értesítését a tárgyévvel megelőző év december 15-ei határidővel rendeli el, az éves mintaválasztáshoz (felülvizsgálathoz) a mintavételi keret – a külkereskedelmi adatok rendelkezésére állását figyelembe véve – az év első nyolc hónapjának forgalma alapján készül.

5.2.1. A mintavétel módszere

A mintavétel módszere a **koncentrált kiválasztás**, amely **rétegzéssel, két lépcsőben** valósul meg.

A kiválasztás lépcsői:

1. Termékcsoportok és partnerországok kiválasztása.
2. Adatszolgáltatók kiválasztása.

A **koncentrált mintavétel** lényege: a tapasztalatok szerint a sokaság árváltozásának megfigyeléséhez elég, ha az áralakulás szempontjából homogén rétegek közül azokat választjuk ki, melyek az egészre nézve meghatározó jelentőségűek.

A koncentrált kiválasztás módszerének előnyben részesítését a véletlen mintakiválasztással szemben egyéb megfontolások is indokolják. A koncentrált kiválasztásnál tudatosan érvényesíthető az árak időbeni folyamatosságának szempontja, míg a véletlen mintánál egyáltalán nem biztos, hogy az árak időbeni folyamatosságának követelménye teljesül. A koncentrált kiválasztásnál számolni lehet az adatszolgáltatók közreműködő segítségével és viszonylagos állandóságával is.

Az alkalmazott mintavételi módszer célja a sokaság összetételét tükröző minta kialakítása.

5.2.2. Rétegzés

A sokaság **rétegzése** a forgalom irányának figyelembe vételével, **relációs** és **termék** szempontok szerint történik:

A **relációk** szerinti csoportosításhoz használt nomenklatúrák:

1. Fő országcsoportok: EU-tagországok és az EU-n kívüli országok.
2. Országok: behozatalban a feladó, kivitelben a rendeltetési ország.

A **termékek** csoportosítása a SITC-áruosztályok alapján képzett Kombinált Nomenklatúra csoportok szerint történik.

A rétegzés lépései:

1. A sokaság csoportosítása a forgalom iránya szerint (export/import).
2. A második lépés a fő országcsoportok szerinti rétegzés.
3. A harmadik lépés a fenti rétegeken belül a publikációs szintnél (SITC-árufejezet) eggyel alacsonyabb szintű, SITC 2-számjegy mélységű forgalmi rétegek kialakítása.
4. A negyedik lépés a SITC 2-számjegy mélységű rétegeken belül a KN 8 számjegye alapján végzett rétegzéssel az áralakulás szempontjából homogénnek tekinthető termék csoportok kialakítása.
5. Az ötödik lépés a KN 8 számjegyének megfelelő rétegek ország szempont szerinti bontása.
6. Az utolsó lépés a KN 8/ország rétegek forgalmazó vállalatok szerinti felbontása.

5.2.3. A termékcsoportok és partnerországok kiválasztása

A mintába bevonandó KN8-termékcsoportok kiválasztása a forgalom SITC 2-számjegy mélységű rétegein belül előforduló (a rétegzés negyedik lépésében képzett) termékcsoportokból, a **partnerországok kiválasztása** pedig kijelölt termékcsoportok (a rétegzés ötödik lépésében képzett) országok szerinti forgalmi rétegeiből való kijelöléssel történik. A kijelölésnél mindkét esetben a koncentrált kiválasztás elve kerül alkalmazásra.

A SITC 2-számjegy mélységű rétegein belül a KN 8 számjegye alapján végzett rétegzéssel az **árak alakulása szempontjából homogénnek** tekinthető termékcsoportokhoz jutunk. **Áralakulás szempontjából azonosnak vagy hasonlóknak** tekinthetőek az azonos anyagból, azonos technológiával, azonos felhasználási célra készült termékek. E szempontoknak legjobban megfelelő csoportosítást a Kombinált Nomenklátúra szerint kialakított rétegek jelentenek, amelyekben a termékek valamilyen módon, elsősorban külső megjelenés, rendeltetés vagy egyéb hasonlóságot jelentő ismerv szerint hasonlítanak egymásra. A KN 8 számjegye szerinti csoportok száma, a forgalom koncentrációja az egyes SITC 2-számjegyű rétegeken belül jelentős eltérést mutat. A réteg áralakulását a nagyobb forgalmú csoportok áralakulása határozza meg, míg a kisebb forgalmúak kisebb mértékben, illetve egyáltalán nem befolyásolják azt. Ezért célszerű a mintába bevonásra kerülő rétegek kijelölésénél a koncentrált kiválasztás elvének alkalmazása: a SITC 2-számjegyű réteget alkotó KN-csoportok közül azok kerülnek kiválasztásra, amelyek jelentősebb forgalmuk révén befolyásolják a sokaság áralakulását. Ezek a termékcsoportok reprezentálnak a mintában, a kisebb csoportok elhagyhatók.

A kiválasztott KN-rétegeken belül a forgalom több ország között oszlik meg. Az országok közötti árszintkülönbség torzító hatásának kiszűrése indokolja a kiválasztott KN-csoportok további, partnerországok szerinti rétegzését. Az országcsoport/KN 8-rétegeken belül a jellemző forgalmú, nagyobb országok kerülnek be a mintába.

A termékcsoport és ország szerinti rétegzés együttes alkalmazása biztosítja, hogy a minta tükrözze a sokaság termékek és relációk szerinti összetételét is.

5.2.4. Az adatszolgáltatók kiválasztása

A felkeresendő vállalatok kijelölésénél is a koncentrált kiválasztás elve kerül alkalmazásra. A kiválasztott termékcsoportokat a kijelölt országok viszonylatában (a rétegzés

utolsó lépésében) forgalmazók szerint további rétegekre bontjuk fel. Mivel a kisebb forgalmú vállalatok által elért árak, illetve a kisebb értékben forgalmazott termékek árváltozásai elhanyagolható mértékben befolyásolják a sokaság áralakulását, ebben a fázisban is elégséges az adott termékcsoporthoz belül a jellemző forgalmú exportőrök, illetve importőrök kiválasztása. A kiválasztott forgalmazók lesznek az adatszolgáltatók.

5.2.5. A reprezentánsok kiválasztása

A adatszolgáltató vállalkozások kiválasztását követően kerül sor az e vállalatoknál kijelölt termékcsoporthoz/ország rétegekbe tartozó termékek áralakulásának megfigyelésére alkalmas reprezentáns termékek kiválasztására. A konkrét termékek kijelölésére az adatszolgáltatóval történő konzultáció alapján kerül sor.

A reprezentánsok kiválasztásának szempontjai az alábbiak:

- a.) a reprezentáns az adott vállalkozás adott ország viszonylatában jellemző, jelentős értékben forgalmazott (exportált vagy importált) terméke legyen;
- b.) a kijelölt termék áralakulása reprezentálja más, hasonló termékek áralakulását
- c.) a reprezentáns ára jól mérhető legyen (a különböző feltételek figyelembevételével is);
- d.) rendszeresen forgalmazott termék legyen (folyamatos adatszolgáltatás).

Egy adatszolgáltatónál egy vagy több termékcsoporthoz/ország rétegre is kiválasztható reprezentáns, illetve egy termékcsoporthoz/ország réteg egy vagy több adatszolgáltatónál is megfigyelhető.

A külkereskedelmi forgalom rétegeinek koncentrált kiválasztása, majd a rétegekben belül a koncentrált kiválasztás ismételt alkalmazása révén a legjelentősebb forgalmi értékű termékcsoporthoz legnagyobb forgalmazói által olyan, legjelentősebb értékben forgalmazott termékek kerülnek be a mintába, amelyek más, hasonló termékek áralakulásának jellemzésére is alkalmasak.

5.2.6. A minőségi változások kezelése

Az ár megfigyelés céljára kiválasztott reprezentánssal szemben fontos **követelmény**, hogy az a megfigyelt vállalat forgalmában, és az adott termékkör forgalmán belül is **jellemző** legyen. Bizonyos termékcsoporthozban a piacon folyamatosan új, minőségét vagy használati értékét tekintve jobb termékváltozatok jelennek meg. Ezzel párhuzamosan a korábban kiválasztott reprezentáns termék forgalmi súlya csökken. Ezekben a gyorsan változó termékcsoporthozban szükséges a minta folyamatos figyelemmel kísérése, szükség esetén a reprezentáns kicserélése. Ezzel párhuzamosan biztosítani kell, hogy a technikai fejlődés hatása **volumen-változásként**, nem pedig **árszint-változásként** jelenjen meg. Az ismert technikák közül – amelyekre a szakirodalom összefoglalóan **minőségi változások kezelése** fogalmat használja – az árstatistika az alább felsoroltakat alkalmazza.

Az átlapolás technika használatához szükséges, hogy legalább egy t időszakra az eredeti és a csere reprezentáns egységára is rendelkezésre álljon. Az ezt megelőző t-1-edik időszakra az eredeti reprezentáns árváltozását becsüljük a csere reprezentáns ársorára. A módszer azon a feltételezésen alapul, hogy az eredeti és a csere reprezentáns között fennálló árkülönbség megegyezik a két termék közötti minőségi különbséggel.

Az **opcióárazás** módszere abban az esetben használható, ha két hasonló termék közötti árkülönbség kizárólag felszereltségben jelentkező különbségéből ered. Amennyiben a tartozékok, alkatrészek árai rendelkezésre állnak, azok értékének különbsége, mint az árkülönbség minőségi összetevője, az árváltozásból kiszűrésre kerül.

A **szakértői becslésre** azokban az esetekben van szükség, ha az eredeti és a csere reprezentáns ára között nincs időbeli átfedés, és az árkülönbség nem vezethető vissza az eltérő felszereltségből adódó különbségre. A becsléshez felhasznált információk a vállalati szakértőktől és a szakirodalomból származnak, amelynek segítségével a két termék közti árkülönbség felosztható minőség- és árváltozásra. A becslés ellenőrzése a hasonló termékek árváltozása alapján történik.

5.2.7. A minta évközi karbantartása

A minta éves egyszeri felülvizsgálatán túl – a forgalom termék- és országösszetétele évközi változásának megfelelően – a minta folyamatos karbantartást igényel. Ennek célja:

- egyrészt az indexsorok folyamatosságának biztosítása a reprezentánsok szükség szerinti cseréjével;
- másrészt a sokaság és a minta termékcsoportok és országok szerinti szerkezeti összhangjának lehetőség szerinti megőrzése.

A reprezentánsok cseréjére azokban az esetekben kerül sor,

- ha a reprezentáns minőségi paramétereiben jelentősebb, tartósnak ígérkező változás következik be, vagy
- ha a reprezentáns forgalmazása befejeződik, illetve csökkenő tendenciát mutat, és a továbbiakban már nem alkalmas a csoport reprezentálására (nem felel meg a kiválasztási szempontoknak).

Csererepresentáns céljára olyan termék alkalmas, amely anyagát, felhasználási célját tekintve megegyezik a régi reprezentánssal, és áralakulás szempontjából is ugyanabba a csoportba tartozik. A csererepresentáns általában a korábban megfigyelt termék minőségi paramétereiben újabb változata, vagy újabb típusa, vagy az azonos áralakulású termékek közül egy másik termék, mely nagyobb forgalma révén alkalmasabb a csoport reprezentálására, mint a régi reprezentáns.

5.2.8. A kérdőív

Az adatszolgáltatók a havi árjelentést a KSH-nak hagyományosan, papír kérdőíven, vagy elektronikusan küldhetik be.

A papír kérdőívet a Függelék tartalmazza. A kérdőív **fedőlapján** az adatszolgáltató azonosítási és kapcsolattartási adatai szerepelnek. Az árak jelentésére a reprezentánsokként külön-külön kiállított **adatlap** szolgál, mely tartalmazza a reprezentáns **azonosító adatait**, az **árjelentés** rovatait és a **kitöltési útmutatót**. A kérdőív ún. utazó kérdőív, ami azt jelenti, hogy azt a havi adatok feldolgozása után a KSH visszaküldi az adatszolgáltatónak a következő havi adatok felvezetése céljából. Az utazó kérdőív alkalmazására az árstatisztikában – más országok gyakorlatához hasonlóan – az adatminőség javítása érdekében került sor. A csak egy havi adatot tartalmazó kérdőívtípussal szemben előnye az, hogy lehetővé teszi a reprezentánsok ársorainak áttekintését, és ezáltal elősegíti a hibák kiszűrését mind az adatszolgáltatók, mind pedig a KSH oldalán.

Az elektronikus kérdőív tartalmában megegyezik a papír alapú kérdőívvel, szerkezetében azonban, a más technika követelményeihez alkalmazkodás miatt eltér attól. Az elektronikus kérdőív esetében a hagyományos kérdőív által nyújtott előny, az ársorok áttekinthetősége, az adatszolgáltató oldalán külön művelettel biztosítható.

A reprezentáns termékek havi egy tranzakciójáról bekért adatok a következők:

- a tranzakció dátuma (év, hó, nap)
- a tranzakcióra vonatkozó forintban kifejezett egységár

Ha a tárgyhónapban a reprezentáns termékből nem volt forgalom egy – a reprezentánshoz hasonló – **helyettesítő termékről** a tárgyhavi és egy korábbi havi ár megadása szükséges:

- tárgyhavi tranzakció dátuma (év, hó, nap)
- tárgyhavi egységár;
- korábbi tranzakció dátuma (év, hó, nap);
- korábbi havi egységár.

A **Megjegyzés** rovat az árak hihetőségi vizsgálatához, valamint árkorrekciók elvégzéséhez szükséges információk megadásának helye. (Jelentősebb árváltozás indoklása, az árban foglalt engedmény vagy felár mértéke, helyettesítő termékre vonatkozó árjelentés esetében a helyettesítő terméknek a reprezentánsétól eltérő paramétereinek feltüntetése.)

5.3. Az adatok ellenőrzése

Az adatellenőrzés célja a gyűjtött árak körében előforduló hibák kiszűrése.

Az adatok **érvényességének vizsgálata** az adatfeldolgozás alapfeltétele, ezért a feldolgozás kezdeti szakaszában, az adatrögzítés során kerül elvégzésre, és az alábbiakra terjed ki:

- a rovatok kitöltöttsége (adathiányok megállapítása);
- a közölt azonosító adatok (országkód, termékkód, törzsszám stb.) egyeztetése a felhasznált kódrendszerek aktualizált állományáival.

A **hihetőségi vizsgálatok** az érvényesnek tekintett tételekben szereplő árak hihetőségére, elfogadhatóságára irányulnak. A hihetőségi vizsgálat legfontosabb elemei:

- a korábban közölt egységárakból képzett ársorok vizsgálata;
- a tárgyévben közölt árakból előző éves bázison számított bázisindexsorok, valamint
- a tárgyhavi és a megelőző havi árakból képzett láncindexsorok vizsgálata
- piaci információk (pl. jegyzésárak), valamint a megjegyzés rovatban közöltek figyelembe vétele.

Az adatjavításra a vállalati konzultációt követően kerül sor.

6. Indexszámítás

6.1. Általános elvek

Az árszintváltozás becslése a felhasználói igényeknek megfelelően a termékforgalom különböző aggregátumaira, különböző időviszonyokra történik. A számítás minden esetben

elsődlegesen kiszámított havi árindexeken alapul. A havi árindexek számítási módszerének kulcskérdése a bázis és a bázisváltási gyakoriság meghatározása, az indexformula és a súlyozási mód kiválasztása, a termékek csoportosítási (rétegzési) szempontjainak rögzítése. Ezekben a kulcskérdésekben kialakított módszertani megoldások jelentik egyben az indexszámítás általános elveit. Ezeknek az elveknek az ismeretében történik az egy hónapnál hosszabb időszakokra, illetve különböző bázisokra vonatkozó indexek számítási elveinek meghatározása.

6.1.1. Bázisválasztás

A havi indexek a megelőző év átlagának bázison készülnek. A kiválasztott formula rendelkezik mind bázis-, mind pedig láncindex-tulajdonságokkal, ugyanis a bázisidőszak egy adott naptári éven belül állandó, viszont évenként változik.

A **bázisindex-tulajdonságok** lehetővé teszik, hogy a havi indexekből egyszerű átlagolással negyedéves és éves indexeket számítsanak. A **láncindex-sajátosságok** módot adnak rá, hogy a számításnál felhasznált indexsúlyok – mivel azok az előző éves, illetve a tárgyhavi forgalmi adatokból képződnek – tükrözzék az aktuális világkereskedelmi folyamatokat.

A Kombinált Nómenklatúra kisebb-nagyobb mértékben minden évben változik a termékek más csoportba való átsorolása, vagy csoportok összevonása következtében. Az évenkénti bázisváltás lehetővé teszi, hogy csupán az egymást követő évek közötti változást kell figyelembe venni az azonos tartalmú bázisadatok képzésénél. Így a módosított csoportok egymással való megfeleltetése egyértelműbb, kisebb számú és kevesebb elemet tartalmazó csoportot kell képezni, mint amennyi egy „klasszikus” hosszabb időszakot figyelembe vevő bázisindex számításánál szükséges lenne.

6.1.2. Indexformula kiválasztása

Az előző évi bázisú havi indexek Fisher-formula szerint kerülnek kiszámításra, vagyis a bázisidőszaki (Laspeyres-) és a tárgyidőszaki (Paasche-) súlyozású indexek geometriai átlagaként.

Az indexformula kiválasztásánál figyelembe kellett venni a külkereskedelmi termékforgalom sajátosságait, valamint az árindexek felhasználási területeit is.

A gazdaság konjunkturális helyzetének, annak változásának elemzésére a felhasználók általában Laspeyres-típusú, bázisidőszaki súlyozású indexeket használnak. Ez az árindex esetében ugyanis változatlan termékszerkezetet feltételezve mutatja az árváltozások hatását. Az érték-, ár- és volumenindexek összefüggése alapján Laspeyres-típusú volumenindex képzéséhez tárgyidőszaki súlyozású, Paasche-típusú árindexek iránt van igény.

A kétféle súlyozású index általában hasonló eredményt ad. Amennyiben az ár- és volumenváltozások között negatív korreláció tapasztalható, és az egyedi indexek szóródnak, a bázisidőszaki súlyozású (Laspeyres-típusú) indexek magasabb árszintemelkedést jeleznek, mint a tárgyidőszaki súlyozású indexek. (Bortkiewicz-összefüggés) Ilyen esetekben megoldást jelent egy szimmetrikus súlyozású indexformula (pl. Fisher- vagy Walsh-index) használata.

A külkereskedelmi termékforgalom szerkezeti változásai, a volumenhordozó termékek export-, vagy importrészesedésének módosulása indokoltá tette szimmetrikus súlyozású indexformula választását. A Fisher-index használatát indokolta az a tény is, hogy az 1950 óta rendelkezésre álló éves ár-, illetve egységértékindexek is ezzel a formulával készültek.

Paasche-indexek:
$$P_k = \frac{\sum_{k=1}^n v_{k,1}}{\sum_{k=1}^n v_{k,1} : I_k^P}$$

Laspeyres-index
$$L_k = \frac{\sum_{k=1}^n v_{k,0} \cdot I_k^P}{\sum_{k=1}^n v_{k,0}}$$

Fisher-index
$$F_k = \sqrt{P_k \cdot L_k}$$

$v_{k,1}$ = a számításban szereplő tételek értéke a tárgyidőszakban

$v_{k,0}$: = a számításban szereplő tételek értéke a bázisidőszakban

I_k^P : = a számításban szereplő tételek árindexe

$k=1, n$ = a számításban szereplő és az adott aggregációs szinthez tartozó elemek (tételek vagy alacsonyabb szintű aggregátumok) száma

6.1.3. Súlyozás, teljeskörűsítés

A KN-alapnómenklatúra 8 számjegye és ország szerint kerülnek besorolásra a reprezentáns termékek, és készülnek az egységértékek. A Kombinált Nómenklatúráról más termékbesorolási rendszerre való áttérés fordítósztárak segítségével történik. A SITC-nómenklatúra és az annak alapján képzett árufőcsoportok az általános publikációs nómenklatúrák.

A csoportindexek képzése (aggregálás) általánosan a különböző nómenklatúrák termékcsoportosításai, valamint relációs szempont, a nemzetközi integrációs szervezetek szerint képzett országcsoportok alapján történik.

1.) Az aggregáláshoz használt terméknómenklatúrák:

Egységes Nemzetközi Kereskedelmi Termékjegyzék (SITC)

SITC árucsoportjai alapján képzett árufőcsoportok

2.) A relációs bontás szerinti rétegek a következők:

Európai Unió

EU-n kívüli országok

Az árindexek képzésével szemben a súlyozásához a külkereskedelmi termékforgalmi adatgyűjtés (ún. teljes termékforgalom) értékei kerülnek felhasználásra. A Laspeyres-típusú indexek súlyozása az előző év, a Paasche-típusúak súlyozása a tárgyhónap megfelelően aggregált forgalmi adataival történik.

Az elsődlegesen kiszámított indexkör (előző évi bázisú havi indexek) képzésénél:

- a termékcsoport/országcsoport-indexek képzésének általános szabálya: a magasabb szintű aggregátumok országcsoportos indexei a megfelelő alacsonyabb szintű aggregátumok indexeinek súlyozott átlagaként készülnek: a Laspeyres-index esetében súlyozott számtani, a Paasche-indexnél a harmonikus átlag formulát használjuk;

- a csoportösszesen indexek képzésének általános szabálya: az összesen index a különböző import és export termékaggregátumokra, így a kivitel és behozatal egészére is, a fő országcsoportok indexeinek az indexformulának megfelelő időszaki országcsoportos forgalmi értékekkel súlyozott átlaga;
- a teljeskörűsítés elvének érvényesülése: a rendelkezésre álló részindexek súlyozott átlagaként kiszámított főindex teljes forgalmi súlyával vesz részt – részindexként – az egyvel magasabb szintű csoport, vagy a csoportösszesen indexének kiszámításában.

6.2. Előző évi bázisú havi indexsorok képzése

A minden aggregátumra (termékcsoportra, illetve országcsoportra) kiszámított havi bázisindexekből készülnek a különböző időviszonyokra vonatkozó árindexek.

6.2.1. A számítás kiinduló adatai

Az adott tárgyhónapra vonatkozó számítás kiinduló adatai a **tárgyhavi** és a **bázisévi** adatok.

Az egységértékeken alapuló becslési körben az indexszámítás **tárgyhavi** kiinduló adatai a **KN 8-számjegyű csoportok országokénti havi egységértékei**, amelyek kiszámítása az alábbi képlet szerint történik:

$$uv_{j,n} = \frac{\sum v_{j,n}}{\sum q_{j,n}}, \text{ ahol:}$$

- $uv_{j,n}$ = a j-edik KN 8-számjegyű termékcsoport n-edik országra vonatkozó **egységértéke (átlagára, a unit value angol elnevezés rövidítése)**;
- $v_{j,n}$ = a j-edik KN 8-számjegyű termékcsoport n-edik országra vonatkozó összes forgalma (**value**);
- $q_{j,n}$ = a j-edik KN 8-számjegyű termékcsoport n-edik országra vonatkozó teljes mennyisége (**quantity**).

A reprezentatív ármegfigyelésen alapuló körben a számítás **tárgyhavi** kiinduló adatai a KN szerint besorolt **reprezentáns termékek országokénti havi árai**.

A **bázisadatok** előállítására a tárgyév januári indexszámítást megelőzően kerül sor. Ezek előző évi éves átlagárak, amelyek a tárgyévi számításoknál – minden hónapban – változatlan formában kerülnek felhasználásra.

Az egységértékekkel lefedett termékkörben az éves átlagárak az előző év összesített forgalmi adatokból készülnek, a mintába kijelölt KN 8-számjegyű termékcsoportokon belül minden olyan országra, amelyre a bázisévben volt export- vagy importforgalom. A számítás a havi egységértékhez hasonlóan, az alábbi képlet szerint történik:

$$uv_{j,k,b} = \frac{\sum v_{j,k}}{\sum q_{j,k}}, \text{ ahol:}$$

- $uv_{j,k,b}$ = a j-edik KN 8-számjegyű termékcsoport k-adik országra vonatkozó bázisévi átlagára (egységértéke)
- $v_{j,k}$ = a j-edik KN 8-számjegyű termékcsoport k-adik országra vonatkozó éves forgalma;

$q_{j,k}$ = a j-edik KN 8-számjegyű termékcsoporthoz k-adik országra vonatkozó éves mennyisége

A reprezentatív ármegfigyelésen alapuló körben a bázisár a **KN szerint besorolt, reprezentáns termékek** kijelölt **országra** vonatkozó előző évi **havi árainak átlaga**. A számítás az alábbi képlet szerint történik:

$$p_{j,k,b} = \frac{\sum_{i=1}^n p_{j,k,i}}{n}, \text{ ahol:}$$

$p_{j,k,b}$ = a j-edik reprezentáns k-adik kijelölt országra vonatkozó bázisára;
 $p_{j,k,i}$ = a j-edik reprezentáns k-adik kijelölt országra vonatkozó i-edik havi ára;
 n = a hónapok száma, amelyben a j-edik reprezentánshoz kijelölt országra volt ár.

6.2.2. A legkisebb rétegek havi bázisindexeinek képzése

Az indexszámítás legkisebb rétegei importban és exportban a KN8/ország-rétegek. A számítás a kiinduló adatoknak megfelelően, két külön ágon történik, súlyozás nélkül.

Az egységértékekkel lefedett termékkörben a KN 8/ország havi bázisindex a tárgy-havi és a bázisévi átlagár (egységérték) hányadosa. A mintába bevont KN 8-termékcsoporthoz minden olyan országra vonatkozóan készül havi bázisindex, amellyel a tárgy-hónapban és a bázisévben egyaránt volt forgalom.

$$UV_{j,k,i} = \frac{uv_{j,k,i}}{uv_{j,k,b}}, \text{ ahol:}$$

$UV_{j,k,i}$ = a j-edik KN 8-számjegyű termékcsoporthoz k-adik országra vonatkozó bázisindexe az i-edik hónapban;
 $uv_{j,k,i}$ = a j-edik KN 8-számjegyű termékcsoporthoz k-adik országra vonatkozó átlagára az i-edik hónapban;
 $uv_{j,k,b}$ = a j-edik KN 8-számjegyű termékcsoporthoz k-adik országra vonatkozó bázisévi átlagára;

A reprezentatív ármegfigyelésen alapuló körben a számítás két lépésből áll.

Az első lépés az egyedi bázisindexek képzése. Az egyedi bázisindexek a KN8-termékcsoporthoz sorolt reprezentáns termékek kijelölt országra vonatkozó havi bázisindexei, amelyek – általános megfogalmazás szerint – a tárgy-havi árak a bázisárhoz való hasonlításával készülnek.

$$P_{j,k,i} = \frac{p_{j,k,i}}{p_{j,k,b}}, \text{ ahol:}$$

$P_{j,k,i}$ = a j-edik reprezentáns k-adik országra vonatkozó bázisindexe az i-edik hónapban;
 $p_{j,k,i}$ = a j-edik reprezentáns k-adik országra vonatkozó átlagára az i-edik hónapban;
 $p_{j,k,b}$ = a j-edik reprezentáns k-adik országra vonatkozó bázisévi egységárainak átlaga.

Az egyedi bázisindexek a számítás gyakorlatában – a hihetőségi vizsgálathoz kiszámított – tárgy-havi láncindexek megfelelő bázisindexekhez való láncolásával kerülnek kiszámításra.

$$P_{j,k,i} = \frac{P_{j,k,i}}{P_{j,k,i-1}} \cdot P_{j,k,i-1}, \text{ ahol:}$$

- $P_{j,k,i}$ = a j-edik reprezentáns k-adik országra vonatkozó bázisindexe az i-edik hónapban;
 $p_{j,k,i}$ = a j-edik reprezentáns k-adik országra vonatkozó egységára az i-edik hónapban;
 $p_{j,k,i-1}$ = a j-edik reprezentáns k-adik országra vonatkozó egységára az (i-1)-edik hónapban;
 $P_{j,k,i-1}$ = a j-edik reprezentáns, k-adik országra vonatkozó bázisindexe az (i-1)-edik hónapban.

Az elv a bázisévben és a tárgyévben folyamatosan megfigyelt reprezentánsoknál érvényesül tisztán. A minőségi változások kezelése miatt ettől eltérő esetekben, mint a helyettesítő termék bevonásával megfigyelt reprezentánsok, a csererepresentánsok, a becslés kiegészítő módszerek alkalmazásával történik.

Ennek megfelelően:

- **folyamatosan megfigyelt reprezentánsok** tárgyhavi bázisindexei a tárgyhavi reprezentáns/ország láncindex és a láncindex bázishónapjával megegyező havi, megfelelő reprezentáns/ország bázisindex szorzataként készülnek;
- ha a tárgyhavi láncindex nem az eredeti reprezentáns, hanem az azt **helyettesítő termék** áraiból készült, akkor első lépésben az eredeti reprezentáns ársorába a tárgyhónapra a láncindex segítségével becsült ár kerül beillesztésre; ezt követően a becslés a folyamatosan megfigyelt reprezentánsoknál alkalmazott módszer szerint történik.
- **reprezentáncserénél** a csererepresentáns első bázisindexe a csererepresentáns első láncindexének és a lecserélt reprezentáns megfelelő havi bázisindexének szorzata; a becslés feltétele az ár megfigyelésben alkalmazott átlapolás technika.
- **az új reprezentánsok** első bázisindexe az új reprezentáns első láncindexének és az áralakulás szempontjából azonosnak, vagy hasonlóknak tekinthető reprezentánsok megfelelő havi bázisindexeiből – azok számtani átlagaként – képzett átlagos bázisindex szorzata. Áralakulás szempontjából azonosnak, hasonlóknak minősülnek az ugyanabba a KN8/ország rétegbe, illetve a hasonló termékeket tartalmazó KN-csoportokon belül a megfelelő országcsoportban megfigyelt termékek.

A második lépésben történik a KN8/ország rétegek havi bázisindexének kiszámítása a rétegbe sorolt egyedi indexek számtani átlagaként (Carli-formula), az alábbi képlet szerint:

$$I_{j,k,i} = \frac{\sum_{m=1}^n P_{m,k,i}}{n}, \text{ ahol:}$$

- $I_{j,k,i}$ = a j-edik KN 8-termékcsoporthoz k-adik országra vonatkozó bázisindexe az i-edik hónapban;
 $P_{m,k,i}$ = a j-edik KN 8-termékcsoporthoz tartozó reprezentánsok k-adik országra vonatkozó bázisindexei;
 n = a KN 8/országcsoportra képződött reprezentáns árindexek száma.

6.2.3. A magasabb aggregátumok havi bázisindexeinek képzése

A KN8/ország rétegeknél magasabb aggregátumokra a havi bázisindexek súlyozással, Laspeyres-, Paasche- és Fisher-formula szerint készülnek, termékcsoport/országcsoport és termékcsoport összesen bontásban. Az indexformulák alkalmazása, a rétegzés, a súlyozás és a teljeskörűsítés az indexszámítás általános elveiben foglaltaknak megfelelően történik.

A KN 8/országcsoport tárgyhavi bázisindex a megfelelő KN8/országindexek súlyozott átlaga. Képzése az általános elvek szerint történik, azonban figyelembevételre kerül az a sajátosság is, hogy a Laspeyres-típusú index képzésénél súlyként használt éves országforgalmi aggregátummal – a tárgyévi forgalom nem egyenletes havi eloszlása következtében – nem áll szemben minden hónapban a tárgyhavi súlyozású Paasche-index képzéséhez szükséges tárgyhavi forgalom az adott országra. Ezért az indexek számításánál az ugyanazon országcsoportra vonatkozó Laspeyres- és Paasche-index országtartalom szempontjából való homogenitásának biztosítása érdekében szűrést alkalmazunk: csak azon országok indexe kerül be a számításba, amelyekhez mind előző évi, mind pedig tárgyhavi súly tartozik.

A havi bázisindexek számítása során a KN 8/országcsoport szintű rétegeket közvetlenül követő magasabb forgalmi aggregátumok minden esetben valamilyen más, a továbbszámításhoz választott terméknómenklatúra szerinti csoportosítások. A más nómenklatúrák alapján végzett továbbszámításoknál e rétegek havi bázisindexei kerülnek besorolásra megfelelő fordítósztár segítségével az adott nómenklatúra legalacsonyabb szintű csoportjaiba.

A SITC-nómenklatúra és az árufőcsoportok országcsoportos havi bázisindexeinek képzéséhez a KN8/országcsoport rétegindexek csoportosítása a SITC-nómenklatúra 3 számjegyű alfejezeteinek megfelelő termékcsoportok szerint történik.

Becslési szintek:

- SITC 3-számjegyű alfejezetei;
- SITC 2-számjegyű árufjezetei;
- SITC 1-számjegyű árucsoportjai;
- SITC árufőcsoportjai;
- export és import összesen.

6.3. Indexek képzése különböző időviszonyokra

6.3.1. Előző év azonos időszakának bázisán számított indexek

A számított Fisher-típusú havi indexekből a hónapok átlagolásával kumulált időszakai, illetve éves indexeket képezünk. Ezekből láncolással a bázisidőszakot megelőző évi bázisú (pl. 2007-ben 2005. évi) indexsört állítunk elő, melynek segítségével az előző év azonos időszaka=100 bázisú havi és kumulált árindexek számíthatók.

Az előző éves bázisú havi Fisher-indexek láncolása alapértelmezésben a SITC 1-számjegyű csoportok szintjén történik

Az előző év azonos időszakának bázisán mért indexek kiszámítása a következő képlet alapján történik:

$$I_{F(t)}^P = \frac{\sum_{m=1}^t I_{F(y,m)}^P \cdot I_{F(y-1)}^P}{\sum_{m=1}^t I_{F(y-1,m)}^P}, \text{ ahol:}$$

$I_{F(t)}^P$ = az (y-1). év t-edik időszakának bázisán számított, az y. év t-edik időszakára vonatkozó Fisher-árindex

$I_{F(y,m)}^P$ = az (y-1). év bázisán számított, az y. év n. hónapjára vonatkozó Fisher-árindex

$I_{F(y-1)}^P$ = az (y-2). év bázisán számított (y-1). évre vonatkozó Fisher-árindexek

$I_{F(y-1,m)}^P$ = az (y-2). év bázisán számított, az (y-1). év n-edik hónapjára vonatkozó Fisher-árindex

$m=1,..n,..12$ = a kumulált időszakban szereplő hónapok száma.

Az éves indexeket a tizenkét havi index átlagolásával számítjuk ki.

6.3.2. Havi láncindexek képzése

A számított Fisher-típusú havi bázisindexekből az adott tárgyéven belül előző hónap bázisú árindexek közvetlen összehasonlítással kerülnek kiszámításra az alábbiak szerint:

$$I_{F(c)}^P = \frac{I_{F(y,m)}^P}{I_{F(y,m-1)}^P}, \text{ ahol}$$

$I_{F(c)}^P$ = az (y)-edik év m-edik hónapjára vonatkozó Fisher-árindex a megelőző hónap bázisán;

$I_{F(y,m)}^P$ = az előző (y-1). év bázisán számított, a tárgyév (y) n-edik hónapjára vonatkozó Fisher-árindex

$I_{F(y,m-1)}^P$ = az előző (y-1). év bázisán számított, a tárgyév (y) (n-1)-edik hónapjára vonatkozó Fisher.

Kivételt képez ez alól a január hónapra vonatkozó láncindex, ugyanis a bázis- és a tárgyidőszak között évváltás volt. Ebben az esetben a 6.3.1. fejezetben ismertetett módszer szerint járunk el.

7. Tájékoztatás

A tájékoztatáspolitikai legfontosabb alapelvei a következők:

- A publikációk a felhasználói igényeknek megfelelően készülnek.
- A publikációk tartalmazzák az adatok forrását és a módszertani alapelveket.
- A tájékoztatás előre meghirdetett időpontokban történik.
- Az adatok felülvizsgálatára az új információk rendelkezésre állása esetén, rendszeresen, a revíziós politikával összhangban kerül sor.
- A tájékoztatáspolitikai figyelembe veszi az adatszolgáltatói érdekeket.
- Az adatok elektronikus adathordozókon is rendelkezésre állnak.

7.1. A tájékoztatás rendje, adatszolgáltatás

A tájékoztatás rendszeres publikációk megjelentetése útján történik. Havi rendszerességgel a külkereskedelmi termékgazdálkodási adatokkal közös Gyorstájékoztató jelenik meg, illetve a külkereskedelmiár-indexeket más gazdaságstatisztikai kiadványok részére is átadjuk. Az árindexek hozzáférhetők a tájékoztatási adatbázison és a STADAT-rendszeren keresztül is.

A kiadványok megjelenésének pontos időrendje a hivatali tájékoztatási naptárban jelenik meg a megelőző év második felében.

Adatszolgáltatás nemzetközi és hazai szervezetek részére történő rendszeres adatátadás útján történik. Eseti megkeresések alapján lehetőség van – az adatvédelmi előírások figyelembevételével – egyedi adatigények kielégítésére is.

7.2. Revíziós politika

A külkereskedelmi termékgazdálkodási árstatisztika a már nyilvánosságra hozott adatokat az új, időközben beérkező információk alapján felülvizsgálja. Az adatok összevetésre kerülnek az időközben beérkezett adatszolgáltatói korrekciókkal, valamint a termékgazdálkodási statisztikai adatjavításokkal. Az indexek újraszámítására a külkereskedelmi termékgazdálkodási statisztika revíziós politikájával összhangban kerül sor. A revíziós politikát a hivatal internetes honlapján tesszük közzé. A revideált adatokat – a hivatali szabványnak megfelelően – az első újraközléskor jelöljük.

7.3. Adatvédelem

A statisztikáról szóló 1993. évi XLVI. törvény és a 170/1993 (XII. 3) kormányrendelet szabályozza az adatvédelem keretszabályait. A törvény 17. § (2) bekezdése szerint „Nem lehet nyilvánosságra hozni az államtitoknak vagy szolgálati titoknak minősített adatokat, valamint a statisztikai célt szolgáló, a természetes és a jogi személy, valamint a jogi személyiséggel nem rendelkező adatszolgáltatóval kapcsolatba hozható adatot”. Az egyedi adat „csak statisztikai célra használható, mással csak akkor közölhető, és abban az esetben adható át, valamint hozható nyilvánosságra, ha ehhez az adatszolgáltató előzetesen írásban hozzájárult.” (18. § (1) bekezdés). A külkereskedelmi termékgazdálkodási árstatisztika eleget tesz a törvényi előírásoknak, ezért egyedi adatot nem ad át, és nem publikál, az árstatisztikai adatokat olyan aggregációs szinten hozza nyilvánosságra, amely már nem teszi lehetővé a vállalati adatokra való következtetést.

7.4. Adatbázisok

A külkereskedelmi termékgazdálkodási árstatisztika adatai a – KSH internetes honlapjáról (<http://portal.ksh.hu/>) bárki által ingyenesen elérhető – Tájékoztatási adatbázisban található.

A jelenlegi módszertan bevezetésétől, 2003-tól kezdődően az indexek SITC-áru-főcsoportok és árucsoportok szerint kérdezhetők le, havi és éves bontásban. Az indexek bázisa az előző év azonos időszaka, illetve az előző hónap.

A Tájékoztatási adatbázisban megtalálhatók még a külkereskedelmi termékforgalom negyedéves (országcsoportos bontású) volumenindexei, 1996-tól kezdődően. Az Európai Unióhoz történt csatlakozás következtében végrehajtott változtatás miatt az elérhető adatokat két csoportba szerveztük: az egyikben a 2004 I. negyedévéig tartó időszak, a másikban pedig a 2003. I. negyedév és az azt követő évek adatai találhatóak.

Az árindexek frissítése havi, míg a volumenindexeké negyedéves rendszerességgel történik.

Függelék

KÖZPONTI STATISZTIKAI HIVATAL Telefon: 345-6000
Internet: www.ksh.hu?Adatgyűjtések?Letölthető kérdőívek, útmutatókAz adatszolgáltatás a 227/2002. (XI. 7.)
Korm. rendelet alapján kötelező.Nyilvántartási szám: **1005/03****Adatszolgáltatók:** külkereskedelmi forgalmat lebonyolító, a megfigyelésbe bevont gazdasági szervezetek

Az adatszolgáltatás statisztikai célra történik. Valótlán adatok közlése, az adatszolgáltatás megtagadása, a késedelmes adatszolgáltatás büntető-, illetve szabálysértési eljárást vonhat maga után.

REPREZENTATÍV KÜLKERESKEDELMI ÁRSTATISZTIKA**2006. hónapjairól**Törzsszám: Statisztikai főtevékenység: Megye: Neve:

Székhely címe:

város

utca

hsz.

Küldendő: havonta a KSH Külkereskedelem-statisztikai főosztály Külkereskedelmi árstatistikai és indexszámítási osztályának (1525 Budapest, Pf. 51.)
Az adatok feldolgozása után a kérdőívet minden hónapban visszaküldjük az adatszolgáltatónak.**Beérkezési határidő:** a tárgyhót követő hó 12.200 év hó napPH. Vezető neve
(nyomatott betűvel)

Beosztása

Telefonszáma

E-mail címe

Aláírása

Betétlapok száma: db**A kitöltők adatai**

A kitöltésért felelős					
neve	elérési címe	telefonszáma	fax-száma	e-mail címe	törzsszám
					<input type="text"/> ***

*** Ha a kérdőívet az adatszolgáltató megbízottja tölti ki.

Megjegyzés

Az adatszolgáltatással kapcsolatos egyéb szöveges megjegyzés:

KSH-kapcsolattartó neve, telefonszáma, e-mail címe: .....

**A közölt adatokat bizalmasan kezeljük és kizárólag az árindexek kiszámításához használjuk fel!
Köszönjük az együttműködésüket!**

100506

0	0	0	0	0	0	0	0	0
---	---	---	---	---	---	---	---	---

törzsszám

0	0	0	0
---	---	---	---

statisztikai
főtevékenység

0	0
---	---

megye

ADATLAP

a reprezentatív külkereskedelmi árstatisztikához

Nyilvántartási szám: 1005/03

2 0 0 6

Megnevezés:

A reprezentáns termék adatai:

neve: _____ mennyiségi egysége: _____

forgalom iránya:

Behozatal=1
Kivitel=2

--

termékkód:

--	--	--	--	--	--	--	--

sorszám:

(a KSH tölti ki!)

--	--	--

feladó/rendeltetési ország neve:

--

kódja:

--	--

pontos árleírás:

--

üzleti feltételek

devizanem:

--

fizetési mód:

--

fuvarozási mód:

--

paritás/város:

--

A reprezentáns termék egy konkrét ügyletre vonatkozó egységára havonta

Tárgyhavi dátum		A reprezentáns termék tárgyhavi ára (Ft/me)	A reprezentánst helyettesítő termék				Megjegyzés (Árváltozás indoklása, engedmény, felár, eltérés az árleírástól.)
			tárgyhavi ára (Ft/me)	korábbi havi dátum és ár			
hó	nap			év	hó	nap	
a	b	c	d			e	f
jan.							
febr.							
márc.							
ápr.							
máj.							
jún.							
júl.							
aug.							
szept.							
okt.							
nov.							
dec.							

A kitöltéssel kapcsolatos kérdéseivel forduljon munkatársunkhoz:

Küldendő: havonta a KSH Külkereskedelem-statisztikai főosztály Külkereskedelmi árstatisztikai és indexszámítási osztályának (1525 Budapest, Pf. 51.)

Beérkezési határidő: a tárgyhót követő hó 12.

Internet: www.ksh.hu?Adatgyujtesek?Letoltheto_kerdoivek_utmutatok

KITÖLTÉSI ÚTMUTATÓ

a "REPREZENTATÍV KÜLKERESKEDELMI ÁRSTATISZTIKA 2006. hónapjairól"

című kérdőívhez (Nyilvántartási szám: 1005/03)

A) ÁLTALÁNOS RÉSZ

A kérdőíven havonta a reprezentáns terméknek egy konkrét ügyletre, a kijelölt országra vonatkozó árat kell megadni. A reprezentáns egy konkrét termék, amelyet a KSH által megadott termékkód alá tartozó, a vállalat által rendszeresen importált (exportált) termékek közül kell kiválasztani. A kiválasztásnál a speciális ügyleteket (bérmunka, barter, segélyek stb.) figyelmen kívül kell hagyni. A reprezentáns terméket az árúleírás paramétereivel és az üzleti feltételekkel pontosan azonosítani kell.

B) RÉSZLETES KITÖLTÉSI ÚTMUTATÓ

A kérdőívre felvezetett adatoknak összhangban kell lenniük a számlával, a külkereskedelmi szerződéssel, a vámokmánnyal, valamint az EU-tagállamokkal kapcsolatos forgalom esetében a fuvarokmánnyal. Az adatok valóságosak a statisztikai törvény értelmében ellenőrizhető.

A REPRESENTÁNS TERMÉK ADATAI:

Neve: a reprezentáns termék kereskedelmi elnevezése.

Mennyiségi egysége: az a mennyiség, amelyre a megadott ár vonatkozik (kg, liter, méter, 1000 db stb.)

Forgalom iránya: behozatal = 1, kivitel = 2

Termékkód: uniós forgalom esetében a Kombinált Nomenklatúra szerinti 8 jegyű kód, Unión kívüli forgalom esetében a vámtarifaszám első nyolc számjegye.

Ország neve, kódja: importnál a feladási, exportnál a rendeltetési ország neve és 2 pozíciós betűkódja.

Pontos árúleírás: azok a jellemzők, amelyek az árat befolyásolják, pl. típus, teljesítmény, felszereltség, méret, összetétel, szín, kiszerezés, csomagolás.

Ügyleti feltételek:

Devizanem: a külkereskedelmi szerződés szerint (3 pozíciós betűkód).

Fizetési mód: a külkereskedelmi szerződés szerint.

Fuvarozási mód: az áru szállításához használt fuvarszekély.

Paritás/város (INCOTERMS 2000 szerint): alapértelmezésben magyar határig bérmentesítve. Ettől el lehet térni a KSH munkatársával egyeztetve.

A REPRESENTÁNS TERMÉK EGY KONKRÉT ÜGYLETRE VONATKOZÓ EGYSÉGÁRA HAVONTA:

„a” oszlop (Tárgyhavi dátum, hó, nap): a vámkezelés dátuma, illetve EU-tagállam esetében a beérkezés, vagy a kiszállítás kelte a fuvarokmány alapján.

„b” oszlop (A reprezentáns tárgyhavi ára): az adott paritásra számított, forintban kifejezett ár a megadott mennyiségi egységre. A havi forgalomból egyetlen, a hónap közepére, vagy ehhez legközelebb eső ügyletre vonatkozó árat kérjük megadni, forintra kerekítve. A forintár kiszámításakor a vámkezelés során alkalmazott árfolyamot, EU-tagállam esetében a beérkezés, illetve a kiszállítás napján érvényes banki árfolyamot kell használni.

„f” oszlop (Megjegyzés): kérjük az ár módosulását minden esetben megindokolni. Pl. árváltozás, árfolyamváltozás, engedmény, felár. Ha az ár engedményt, vagy felárat tartalmaz, kérjük annak mértékét is feltüntetni Ft-ban vagy %-ban.

A REPRESENTÁNST HELYETTESÍTŐ TERMÉK:

1. Azokban a hónapokban, amikor a reprezentáns termékre a megadott ügyleti feltételekkel nincs forgalom, helyettesítésre ugyanannak a terméknek más feltételekkel kötött ügyletét kell választani.

2. Ha a reprezentáns termékre más feltételekkel kötött ügylet sem volt, helyettesítésre egy olyan terméket kell választani, amelynek áralakulása hasonló, az árúleírás paramétereit alapján közel áll a reprezentáns termékhez és azonos termékkód alá tartozik.

A helyettesítő termékre két ár megadása szükséges: a tárgyhóra és egy korábbi hónapra (követelmény, hogy a helyettesítő termék paramétereit és ügyleti feltételeit a két időpontban azonosak legyenek). A korábbi havi ár lehetőleg az előző hónapra vonatkozzon, vagy egy évnél nem régebbi olyan időpontra, amikor a reprezentáns termékre már volt adatszolgáltatás. A tárgyhavi árat a „c”, dátumát az „a” oszlopban; a korábbi havi árat az „e”, dátumát pedig a „d” oszlopban kérjük megadni. A helyettesítő termék azon paramétereit vagy ügyleti feltételeit, amelyek különböznek a reprezentáns specifikációjától, a Megjegyzés rovatban („f” oszlop) kérjük feltüntetni.

A REPRESENTÁNS TERMÉK CSERÉJE:

Ha a reprezentáns termék forgalma csökken, vagy megszűnik, kérjük, hogy új reprezentáns kiválasztása céljából vegyék fel a kapcsolatot a KSH munkatársával.

**A SITC-nómenklatúra alapján képzett áru főcsoportok,
a nómenklatúra 1 számjegyű árucsoportjai és 2 számjegyű árufejezetei**

		Áruosztály
száma	megnevezése	
I	Élelmiszer, ital, dohány (0+1)	
0	Élelmiszer és élő állat	
	00 Élő állat	
	01 Hús és húskészítmény	
	02 Tejtermék és tojás	
	03 Hal, rák, puhatestű állat és ezekből készítmény	
	04 Gabona és gabonakészítmény	
	05 Zöldségféle és gyümölcs	
	06 Cukor, cukorkészítmény és méz	
	07 Kávé, tea, kakaó, fűszer és ezek készítménye	
	08 Állati takarmány (őröletlen gabona nélkül)	
	09 Egyéb, táplálkozásra alkalmas termék és készítmény	
1	Ital és dohány	
	11 Ital	
	12 Dohány és dohányáru	
II.	Nyersanyagok (2+4)	
2.	Nem étkezési célú nyersanyag (fűtőanyag kivételével)	
	22 Olajosmag és olajtartalmú gyümölcs	
	23 Nyersgumi (beleértve a szintetikus gumit és a gumiregenerátot)	
	24 Parafa és fa	
	25 Cellulóz és papírhulladék	
	26 Textilrost és textilrost-hulladék (a fonalnak, vagy szövetnek feldolgozott nélkül)	
	27 Természetes trágya, műtrágya-alapanyag, az 56 főcsoportba tartozók kivételével	
	28 Fémtartalmú érc és fémhulladék	
	29 Állati és növényi eredetű nyersanyag.	
4	Állati és növényi olaj, zsír és viasz	
	41 Állati olaj és zsír	
	42 Állandó növényi zsír és olaj, nyers, finomított, vagy frakcionált	
	43 Feldolgozott állati vagy növényi zsír és olaj; állati vagy növényi eredetű viasz; étkezésre alkalmatlan keverék és készítmény	
III.	Energiahordozók (3)	
	32 Szén, kokszt és brikett	
	33 Kőolaj, kőolajtermék és hasonló anyag	
	34 Természetes és mesterséges gáz	
	35 Villamos energia	
IV	Feldolgozott termékek (5+6+8+9)	
5	Vegyári áru és hasonló termék	
	51 Szerves vegyi termék	
	52 Szervetlen vegyi termék	
	53 Festő-, cserző- és színezőanyag	
	54 Gyógyszer és gyógyszerészeti termék	
	55 Illóolaj és rezinoid, illatanyag, testápolási, fényszerítő- és tisztítószer	
	56 Műtrágya (a 272 csoportba tartozó kivételével)	
	57 Műanyag alapanyag	
	58 Műanyag, feldolgozott	
	59 Vegyi anyag és vegyi termék	

**A SITC-nómenklatúra alapján képzett árucsoportok,
a nómenklatúra 1 számjegyű árucsoportjai és 2 számjegyű árufejzetei
(folytatás)**

Áruosztály	
száma	megnevezése
6	Feldolgozott termék (főként anyaga szerinti csoportosításban)
	61 Készbőr, bőrgyártmány és kész szörmés bőr
	62 Gumigyártmány
	63 Parafatermék és fatermék (bútor nélkül)
	64 Papír, karton, papíripari rostanyagból, papírból, vagy kartonból készült termék
	65 Textilfonal, szövet, textilipari gyártmány és hasonló termék
	66 Nemfemes ásványból készült termék
	67 Vas és acél
	68 Színesfém
	69 Fémtermék
8	Különféle feldolgozott termék
	81 Előregyártott épület; egészségügyi, épületgépészeti, fűtési és világítási szerelvény és ezek alkatrésze
	82 Bútor és bútorelem; ágyfelszerelés, ágybetét, ágybetét-tartó, párna és hasonló berendezési tárgy
	83 Utifelszerelés, kezitáska és hasonló termék
	84 Ruházati cikk és öltözék-kiegészítő
	85 Lábbeli
	87 Szakmai, tudományos, ellenőrző műszer és készülék
	88 Fényképezési készülék, berendezés, felszerelés és optikai cikk
	89 Különféle feldolgozott termék.
9	A SITC-ben máshol fel nem tüntetett termék és ügylet
	91 Fajta szerint nem osztályozott postai csomag
	93 Fajta szerint nem osztályozott különleges ügylet és termék
	96 Érme (aranyérme nélkül), a törvényes fizetési eszköz kivételével
	97 Nem fizetési eszköz célját szolgáló arany (aranyérc és dúsított aranyérc kivételével)
	I. Fizetési eszköz célját szolgáló arany
	II. Aranyérme és forgalomban lévő érme
V	Gépek és szállítóeszközök (7)
	71 Energiafejlesztő gép és berendezés
	72 Speciális szakipari gép
	73 Fémmegmunkáló gép
	74 Általános rendeltetésű ipari gép és berendezés
	75 Irodagép és gépi adatfeldolgozó berendezés
	76 Híradás-technikai, hangrögzítő és -lejátszó készülék és berendezés
	77 Villamos gép, készülék és műszer, ezek villamos alkatrésze
	78 Közúti jármű (beleértve a légpárnás járművet)
	79 Egyéb szállítóeszköz

Lefedettség* a 2007. január–márciusi adatok alapján

SITC-árucsoport	EU-15	Új tagországok	Nem EU
Behozatal			
5 Vegyi áru és hasonló termék			
összes forgalom (mFt)	236 443 955	50 062 567	58 486 098
megfigyelt forgalom (mFt)	192 642 681	38 304 815	40 778 774
lefedettség (%)	81,5	76,5	69,7
forgalomban szereplő KN 8 (db)	1 173	540	685
Megfigyelt KN 8 (db)	448	101	82
6 Feldolgozott termék (anyag szerint csoportosítva)			
összes forgalom (mFt)	327 075 570	113 790 503	73 087 384
megfigyelt forgalom (mFt)	235 322 159	72 661 422	38 217 012
lefedettség (%)	71,9	63,9	52,3
forgalomban szereplő KN 8 (db)	2 072	1 353	1 501
Megfigyelt KN 8 (db)	629	265	137
7 Gépek és szállítóeszközök			
összes forgalom (mFt)	908 482 637	152 926 712	625 191 366
megfigyelt forgalom (mFt)	562 259 193	91 668 531	493 123 198
lefedettség (%)	61,9	59,9	78,9
forgalomban szereplő KN 8 (db)	1 497	1 013	1 221
Megfigyelt KN 8 (db)	242	113	179
8 Különféle feldolgozott termék			
összes forgalom (mFt)	462 454 489	145 774 184	45 496 378
megfigyelt forgalom (mFt)	310 925 248	85 241 008	14 647 062
lefedettség (%)	67,2	58,5	32,2
forgalomban szereplő KN 8 (db)	3 251	2 167	1 086
Megfigyelt KN 8 (db)	856	322	39
Kivitel			
5 Vegyi áru és hasonló termék			
összes forgalom (mFt)	123 169 134	91 436 547	87 504 208
megfigyelt forgalom (mFt)	105 323 755	75 786 561	68 627 106
lefedettség (%)	85,5	82,9	78,4
forgalomban szereplő KN 8 (db)	424	488	613
Megfigyelt KN 8 (db)	73	69	59
6 Feldolgozott termék (anyaga szerint csoportosítva)			
összes forgalom (mFt)	206 375 999	101 486 238	53 103 851
megfigyelt forgalom (mFt)	173 789 463	80 927 639	25 196 216
lefedettség (%)	84,2	79,7	47,4
forgalomban szereplő KN 8 (db)	1 069	1 152	937
Megfigyelt KN 8 (db)	214	142	41
7 Gépek és szállítóeszközök			
összes forgalom (mFt)	1 356 773 207	226 801 468	445 361 776
megfigyelt forgalom (mFt)	1 095 460 240	159 696 174	319 301 674
lefedettség (%)	80,7	70,4	71,7
forgalomban szereplő KN 8 (db)	948	923	1 126
Megfigyelt KN 8 (db)	144	81	72
8 Különféle feldolgozott termék			
összes forgalom (mFt)	154 414 388	27 584 931	38 842 915
megfigyelt forgalom (mFt)	108 230 057	11 954 989	15 998 573
lefedettség (%)	70,1	43,3	41,2
forgalomban szereplő KN 8 (db)	694	741	937
Megfigyelt KN 8 (db)	106	48	41

* Lefedettség: az árstatisztikai megfigyelésbe bevont KN 8-termékcsoportok részesedése az általános termékforgalomból (forintadatokból számítva).

Felhasznált irodalom

Köves Pál –Párniczky Gábor: Általános statisztika 3. átd. kiad. (Közgazdasági. és Jogi Kvk., 1981).

Külkereskedelmiindex-sorok, 1950–1999 (KSH, 2001).

A külkereskedelmiár-index számításának módszertana (Statisztikai Módszertani Füzetek 36. kötet, KSH 1997).

A magyar külkereskedelmi termékforgalmi statisztika módszertana (Statisztikai Módszertani Füzetek 44. kötet, KSH 2005.).

Marton Ádám: A magyar külkereskedelmi áruk alakulása, 1945–1970 (Akadémia kiadó,1972)
Export Import Price Index Manual (draft) (IMF 2004–2006).

A KSH módszertani kiadványsorozataiban eddig megjelent kötetek

Nemzetközi Módszertani Füzetek

1. A polgári nemzeti jövedelemstatisztikák módszertana, 1956
2. A ráfordítás-kibocsátás (input-output) rendszer vázlatos ismertetése, 1957
3. A polgári beruházási statisztika egyes módszertani kérdései, 1959
4. Volumenindexek számítása tőkés országokban, 1959
5. Az életszínvonal nemzetközi összehasonlításánál alkalmazott mutatószámok kiválasztása, 1960
6. Az idényszerű változások mérésének és kiküszöbölésének statisztikai módszerei, 1964
7. A magyar népgazdaság M-1. statisztikai makromodellje, 1965
8. Szimuláció statisztikai makromodellekkel, 1966

Ökonometriai Füzetek

9. Szezonális kiigazítási eljárások összehasonlítása, 1968
10. Az időjárás és a mezőgazdasági termelési eredmények, 1968
11. Információelméleti mérőszámok alkalmazása a gazdasági elemzésben, 1970
12. Az M-4. modell: input-output összefüggéseket tartalmazó ökonometriai modell, 1973
13. Idősorok sztochasztikus modelljei, 1977
14. Az aggregáció problémája a gazdasági elemzésben, 1977
15. Bevezetés a spektrálanalízisbe, 1978
16. Termelési függvények a gazdasági elemzésben, 1979

Módszertani Füzetek

1. Az ágazati kapcsolatok mérlege (A dinamikai összehasonlítás problémái), 1966
2. A termelékenység dinamikájának mérése az iparban, 1967
3. A magyar háztartás-statisztikai megfigyelés, 1968
4. Az ipari termelés indexei, 1968
5. A népgazdasági energiamérleg, 1968
6. A külkereskedelmi áruforgalmi statisztika módszertana, 1969
7. Az ipariár-indexek számítási módszere, 1970
8. A piaciár-indexek számítási módszere, 1971
9. A népgazdasági mérlegrendszer módszertana, 1973
10. A külkereskedelmiár-statisztika módszere, 1972
11. A beruházásiár-indexek számítási módszere, 1972
12. A ráfordítások hatékonyságának mutatószámrendszere az iparban, 1973
13. A kiskereskedelmiár-statisztika módszere, 1974
14. Építőipariár-statisztika, 1975
15. Közhasználatú közlekedési statisztika, 1976
16. A magánkisipar értéki mutatóinak számítási módszere, 1976
17. A külkereskedelmiár-statisztika módszere, 1977
18. Az ipar gyártási ágainak rendszere, 1976

Statisztikai Módszertani Füzetek

1. Bevezetés az időszori módszerek gyakorlatába, 1982
2. Az állatállomány számbavételének módszere Magyarországon, 1982
3. A népességtovábbszámítás módszere, 1982
4. A piaci statisztika módszere, 1983
5. A nemzetközi idegenforgalom határstatisztikai megfigyelésének módszertana, 1983
6. Módszertan és esettanulmányok a regressziószámítás köréből, 1983

7. Egységes Lakossági Adatfelvételi Rendszer (ELAR), 1984
8. Az ipari rendelésállomány alakulásának statisztikai vizsgálati módszerei, 1984
9. A külkereskedelmi forgalom statisztikájának módszertana, 1984
10. A beruházás ár- és költségindexek számítási módszere, 1984
11. Az időmérleg-vizsgálat módszertana az 1976–77. évi felvétel alapján, 1985
12. Kereseti függvény meghatározásának módszere, 1985
13. A gépállomány korának, műszaki színvonalának és kapacitáskihasználásának mérési módszerei az iparban, 1985
14. A mezőgazdasági termelési érték számításának módszere, 1985
15. Az építőipariár-statisztikai módszertana, 1985
16. Többváltozós matematikai-statisztikai módszerek együttes alkalmazásának bemutatása egy esettanulmány segítségével, 1985
17. Az ipariár-indexek számítási módszere, 1985
18. A lakosság kereseti struktúrájának összehasonlító vizsgálata LES-, AIDS- és ROTTERDAM-modellekkel, 1985
19. A mezőgazdaságiár- és az erdőgazdálkodásiár-statisztika módszere, 1986
20. A magyar háztartás-statisztikai megfigyelés módszertana, 1986
21. A külkereskedelmiár-statisztika módszere, 1986
23. A környezetstatisztika módszertana (Az ENSZ környezetstatisztikai keretrendszere), 1986
24. Az ELAR-minta és az 1984. évi mikrocenzus mintájának kiválasztási eljárása, 1987
25. Az Ágazati Kapcsolatok Mérlege szerkesztésének és mutatórendszerének módszertana, 1987
26. Módszertani ajánlás az újszülött populáció vizsgálatára, a hátrányos helyzetet előidézõ okok feltárására, 1987
27. A környezetstatisztika módszertana II. Az ENSZ EGB környezetstatisztikai osztályozásai, 1987
28. A környezetstatisztika módszertana III. (A területfelhasználási statisztika környezeti vonatkozásai. Finnország–Magyarország–Svédország), 1987
29. A környezetstatisztika módszertana IV. (A KGST környezetstatisztikai mutatószámrendszere.)
30. A kiskereskedelmiár-statisztika módszere, 1989
31. A kisipariár-statisztika módszertana, 1989
32. Árindexek mintavételi hibájának számítása; alkalmazás a kiskereskedelmiár-indexre, 1990
33. A hozzáadottérték-súlyozású ipari termelési index számításának módszertana, 1994
34. A külkereskedelmi statisztika módszertana, 1994
35. Iparstatisztika. Rövid távú mutatók: termelés, értékesítés, rendelésállomány, 1996
36. A külkereskedelmiár-index számításának módszertana, 1997
37. A háztartási költségvetési felvétel módszertana, 1997
38. A munkaerő-felmérés módszertana, 1998
39. A fogyasztóiár-statisztika módszere, 2000
40. Munkaerő-felmérés módszertana, 2002
41. A negyedéves bruttó hazai termék (GDP) számítási módszere Magyarországon, 2004
42. A K+F-statisztika módszertana, 2005
43. Szezonális kiigazítás, 2005
44. A magyar külkereskedelmi termékforgalmi statisztika módszertana, 2006
45. A kulturális statisztika módszertana és fogalmai, 2006
46. A munkaerő-felmérés módszertana, 2006
47. A háztartás és a család fogalma, 2006
48. Népességcsoportosítások, népességkategóriák, 2006